

आपल्या सृष्टीत विविधता किती आहे ना? मासे म्हटलं तर जगात त्यांच्या असंख्य जाती आहेत. नद्या, तलाव, समुद्र अशा सर्व पाण्यात माशांच्या विविध जाती आढळतात. उष्ण प्रदेशातील उथळ समुद्रात प्रवाळांच्या वसाहती जास्त असतात. तिथे तर त्यांच्या तऱ्हेच्या जाती पाहायला मिळतात. याशिवाय एका जातीच्या माशामध्ये वेगवेगळ्या प्रदेशात वेगळी वैशिष्ट्ये पाहायला मिळतात. त्यामुळे त्यांची विविधता कित्येक पटींनी वाढते. हेच पक्षी, प्राणी, वनस्पतींबाबतही पाहायला मिळते. सरपटणारे प्राणी, कीटक, पिके, समुद्री जीव अशा सर्वच प्रकारच्या जिवांमध्येसुद्धा अशीच विविधता आढळते. या विविधतेचा सर्वच जिवांना जगण्यासाठी फायदा होतो. माणसालासुद्धा अन्नासाठी, विविध औषधांसाठी, औद्योगिक उत्पादनासाठी तसेच, इतर अनेक उपयोगांसाठी ही विविधता महत्त्वाची ठरते. जीवसृष्टीतील अन्नाची साखळीसुद्धा याच विविधतेवर अवलंबून असते. विविधता चांगली असल्यास परिसंस्था टिकून राहते. पण आता ही जैवविविधताच कमी होण्याचा धोका निर्माण झाला आहे. त्याचे कारण आहे तापमानवाढ व हवामानात होत असलेला बदल. या बदलांमुळे

निसर्गातील जैवविविधता धोक्यात आली आहे. तसा इशारा अनेक संशोधन संस्था व संघटनांनी दिला आहे. विशेष म्हणजे इंटरगव्हर्नमेंटल पॅनेल ऑन क्लायमेट चेंज (आयपीसीसी) या संघटनेनेसुद्धा असाच इशारहा दिला आहे. जुन्या काळाच्या तुलनेत सध्या जीव नष्ट होण्याचा वेग कमालीचा वाढला आहे. पूर्वी हजार वर्षांमध्ये सस्तन प्राण्यांची एखादी प्रजाती कायमची नामशेष व्हायची. आता हा जिवांच्या प्रजाती नष्ट होण्याचा वेग हजार पटींनी वाढला आहे. भविष्यात तर हा वेग आणखी दसपटीने वाढण्याचा

धोका 'मिलिनियम इकॉलॉजी अॅसेसमेंट' या अहवालात वर्तविण्यात आला आहे. जीवसृष्टीतील विविधतेला किती मोठा धोका आहे हे यावरून लक्षात येते. हा व्हास तातडीने थांबवावा लागेल.

जैवविविधतेत घट

प्रश्न- जैवविविधता नष्ट होण्याचा वेग सध्या वाढला आहे का?

(उत्तर- रविवार, २८ सप्टेंबरच्या अंकात)

मोठ्या प्रमाणात पाणी तुंबण्यास प्लॅस्टिकच्या पिशव्या व बाटल्या कारणीभूत ठरत आहेत.

कागदी आणि कापडी पिशव्यांना प्राधान्य द्या!

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ

Website: <http://mpcb.mah.nic.in>

गुरुवार, दि. ०२.१०.२००८ सकाळी ७.४० वा. आकाशवाणीच्या अस्मिता वाहिनीवर जागर पर्यावरणाचा कार्यक्रम ऐका.

तज्ज्ञ : प्रा. डॉ. नागेश टेकाले

मुलाखत : रविराज गंधे